Всячина.

ЯК НАЛЕЖИТЬ ЇСТИ.

Ого! скаже дехто, сего вже вчити не треба; найменша дитина се знає.

Так, то правда. Але помимо того богато людий хорує на жолудок тільки длятого, бо їдять не відповідно. Щоби жолудок був здоровий, треба перше їсти реґулярно в певних визначених годинах, лїпше більше разів а мало їсть, ніж пр. 2 до 8 рози на день, а за то переладовувати жолудок. Друга важна задача, се те, що би їсти помалу і пережовувати добре.

Знаємо, що хронїчні запалення жолудка бувають в богато разах длятого, що чоловік за скоро їсть, поликає цїлі кусні поживи і завдає дуже богато роботи жолудкови. Кожда пожива повинна в устах пересякнути слиною і бути пережувана на дрібненькі куснички і в той спосіб улекшувала роботу жолудковому сокови. Трета важна задача при їдженю, щоби не переїдати ся. Хто переповнює жолудок, в того з'уживають ся орґани травлення дуже скоро, а також серце поволи слабне.

Не повинно ся їсти так богато, щоби чоловік не міг порушати ся, але тодї, коли чоловік заспокоїв голод, повинен заперестати дальше їсти. Люди, котрі богато потребують, щоб наїсти ся, повинні перед їдженем випити склянку води.

ВОЭННИЙ РАПОРТ.

Одна гумористична часопись подає такий гумористичний звіт дотеперішних воэнних успіхів одної держави, кладучи слова в уста ґенеральному штабови:

Наш марш в перед через ріку трохи припинив ся наслїдком недогідної погоди. Передвчера наслїдком парутижневих злив ріка та ізбралась, що не можна було через ню перейти, а коли ми вчера спровадили понтони (човна) щоби при їх помочи переправити ся на на другий бік, ріка наслїдком посухи висохла зовсїм і понтони показали ся безужиточні. Нинї стан води був нормальний, та ми не позволили армії переправляти ся, бо замочивши ноги в воду жовніри легко моглиб наразити ся катару.

Впрочім наша армія поволи але певно стоїть на однім місци. Піхота стоїть на підошвах, кінниця переважно має конї а артилерія сидить також на конях або канонах, фльота плаває по морю, а аероплани літають у воздусі.

Виеквіповане військо показало ся знамените, головно через те, що жовніри носять шапки на голові а чоботи на ногах. В проти випалку поступоване в перед серед величезних трудностий, які представляє терен булоб впрост немислиме.

Атаки ворожих підводних лодок на наше полудневе побереже славно відбила наша кавалєрія.

Побіда буде зовсїм певна по нашій сторонї, коли лише побемо ворога.

ДОСЬВІД У ЗЬВІРЯТ.

Чи зьвірята відчувають хоч в части новочасний поступ людства? Таке питане ставить в париськім „Темпс" звісний француський журналїст Кувісет Карнот і відповідає на нього рішучим потвердженем, зазначуючи на самім вступі на доказ, що зьвірята, котрі часом тільки або цїлком не стрічають ся з людьми, приміром в ціпбігунових околицях, показують чоловікови дуже богато довіря, яке робить враження на кождого.

Сибірські куропатви є такі легковірні і мало полохливі, що можна їх вбивати патиком, підчас коли наші навчили ся знаменито оцїнювати віддаль, яку мають заховати між собою і чоловіком, щоби бути безпечними перед стрілами. „Духовий поступ" зьвірят додержує кроку поступови людий. В давних часах, коли карабіни не несли так далеко, куропатви мимо стрілів проходжували ся майже піл ногами стрільців без страху. Коли пізнїйше в місце 20 і 24 калїбру стали уживати калїбру 16 і 12, куропатви відразу змірковали цїльність стрілів і оцїнили, що навіть на 70 кроків-вони можуть бути смертельні. З сеї причини майже з місця збільшили віддаль між собою і стрільцями найменше на 100 кроків.

Але ще цікавійша є зручність куропатв, які знаменито орієнтують ся, коли надходить час охорони. Знають добре, що тодї чоловік не зробить їм кривди і зовсїм перед ним не втікають. Коли одначе перший стріл повідомить їх, що настала пора ловів, тодї не допускають вже до себе стрільця і втікають за першим підозрілим шелестом.

ПРОМОВА Вп. П. РУДИКА.

(Докінчене зі сторони 2-ної.

церкви і годував ситих, коли наш нарід платив гроші за болвани та богомази, то иньші народи будували школи і утримували гарних професорів.

Ми фінансово на разі не богаті, але в нас є молодїж і дїти, яких ми повинні посилати до школи, дати їм в згаданих школах висшу осьвіту, а прийде час, що дочекаєсь наш укр. нарід своїх професорів, лїкарів, адвокатів і проповідників.

Теперішні проповідники хай більше студіюють і працюють над собою і над другими. Се не старий край, де піп нїчого не робив, а семого дня і те що люди в тижни придбали — безсовісно забирав. Тут треба робити 7 день на тиждень. Треба помочи братам нашим, если бачить ся їх в потребі. Наші братя, що до сеї пори не порозуміли правди, злучать ся з нами, — наколи побачуть в нас правдиву любов християньску до ближних наших.

Не дивіть ся на ворогів, що старають ся чим будь зашкодити нам в доброму християньскому дїлї. Най жінки наші беруть ся до читаня сьв. Письма і розкажуть другим, що там найшли. Працюймо з вірою в Господню силу, а я вірю, що прийде час, коли ми зможемо і самі добре стояти і другим помочи. Перед нами велика задача і велика будучність. Церковні негодини, які тепер панують між нашим народом у старому краю вказують на велику церковну і просьвітну переміну, яка дуже скоро прийде. Нашим обовязком, задачею эсть зробити все, що належить ся зробити і бути приготованими висилати наших проповідників до міліонового укр. народа, живучого на російскій Україні, в Галичині, Бразилії, Спол учених Державах і иньших краях.

Працюймо щиро і витревало для Правди Христової. Наша праця принесе гідні овочі заслуги, виробить рам гарне імя між чужинцями і Бог благословити нас буде.

ЧИСЛО ЧЛЕНІВ МЕТОДИСКОЇ ЦЕРКВИ В КАНАДІ.

Сего року методиска церква в Канаді має 376.761 членів і то лише мущин. Тут не суть вчислені майже ні женщини ні дїти.

Після західних провінций методиска церква представляєсь так:

Манїтоба — — — —	23.817 членів
Саскачеван — — — —	18.831 "
Алберта — — — —	16.049 "
Бр. Колюмбія — — — —	15.068 "

Розуміэсь так само самі мущини.

Приріст членів методискої церкви за рік в Канаді виносить 7.769. Число нових членів, які наміряють вступити до методискої церкви виносить 22.709.

ЦІНИ В ЕДМОНТОНІ.

Безроги.	**Телята.**
Від 150—225 фунт. — 7 цт.	Від 150 — 200 — 7 — 7 і пів.
Худоба.	Від 250 до гори 4 — 5 цт.
110 — 1300 фунт. 5 — 6 цт.	Вівці — 7 — 7 і пів цт.
Середні — — 4 — 5 цт.	**Збіже.**
Телиці.	Пшениця — — — 98 цт.
Від 1000 — 1200 — 4 — 5 цт.	Овес — — — — 38 цт.
Від 1000 — 1100 — 4 — 4 і пів.	Ячмінь — — — 50 цт.
Середні — — — 3 — 4 цт.	Лей — — — — 1.40.
Корови.	**Всячина.**
1000—1200 — — 4—5 цт.	Яйці доз. — — 20—30 цт.
900 — 1000 — — 3—4 цт.	Масло ф. — — — 25 цт.
Середні — — — 2—3 цт.	Барабозі буш. — — 35 цт.
	Живі кури — — 50 цт.
	Гуси — — — — 1,25.

ПАМЯТАЙТЕ, що одинока ілюстрована часопись в Альберті „КАНАДИЭЦЬ" коштуэ на рік лише 1. дол. або 50 цт. на півроку.

Адреса: THE CANADIAN
10336 - 96 ST. Edmonton, Alberta.

ПОШУКУЮ Грицка Маціборского і Васяля Вилїньского які походять з села Завича, пов. Радехова. Оба перебували в Форт Віліям якийсь час.

Єслиб хто знав де они нехай буде ласка подати менї їх адрес до
Н. NOVOSAD Smoky Lake, Alberta.

„Canadian Farmer"
Box 3656.

„Канадиєць"
Релїґійно-моральний
ДВОТИЖДНЕВНИК.
Передплата на рік лише $1.

Канадиєць
THE CANADIAN

„THE CANADIAN"
10336 -- 96 ST.
Edmonton, -- Alberta.

Advertising rates furnished on application.
All kinds of job printing done.

РІК IV. Ч. 19. EDMONTON, 1. OF OCTOBER 1915. VOL. IV. No. 19.

Велика побіда на заході.

Британско-французскі війска проломились через німецкі окопи і забрали 20.000 Німців в полон.

На сербскій границі почалась борба.

РИМ. 17. вересня. Італійський ґенеральний штаб видав слїдуючий комунікат:

Наші звідунчі відділи заатакували і відбили сильні ворожі патрулї в долинах Чімедо, Ґідікарія, коло Фосерайки, в долині Ванос.

В горішній Кордеволї вороги уставили величезне число тяжких армат, якими зачали бомбардувати наш фронт Кольдо Торонт до Коль Діїляна.

Докладні донесеня про нашу офензиву на днях 11. і 12 в долинї Плеццо звіщають про великі геройські подвиги війск. Завдяки їх надлюдським змаганям нам вдало ся вирвати від ворога кілька сильних становищ на горах і се мимо того, що вороги боролись трійливими ґазами і плинним огнем.

На лінії Карса в ночі дня 12. вороги кинули на наші лінії кілька дуже експльозивних ладунків. Скора інтервенція нашої артилерії спинила се бомбардоване, по якім не слїдувало навіть найменше змагане до атаку, і яке не мало взагалі ніякого наслїдку.

Ні одно а з тих міст не має великого стратеґічного значіня, поза тим, що є точками загальної лінії.

Російські успіхи в околиці Тернополя в Східній Галичинї викликали радість в військових кругах і серед народу, однак военні критики є переконаня, що російська военна управа не кине нерозважно своїх армій поміж ворожі лінії. Як примір російської тактики в сім глядї можуть послужити російські операції на північнім сході від Дубна, де по атаку на австрійські становища і забраню 1500 бранців Москалї добровільно уступили до давних становищ.

Московська лінія на полудневім заході є о много безпечнїйша, тому що є забезпечена перед окружними маневрами з одної сторони румунскою границею, а з другої сторони піньськими мочарами.

ЛОНДОН 20. вересня. Сербське посольсто оголосило нинї слїдуючий комунікат:

В пятницю наші війска перервали ворожі роботи над укріпленем лінії Дунаю коло Оршови, і лінії Дріни напротив Вишеграду. В Суботу підчас борби в околиці Білгороду ми змусили до мовчаня одну ворожу батерію.

АМСТЕРДАМ 21. вересня. В цїлій Німеччині є великий брак конопляного і льняного полотна на мішки. А що мішків з піском треба конечно до шанців то виробляють з едвабу і велвету.

ЛОНДОН 23. вересня. В цїлій Болгарії оголошено мобілізацию. Видно, що Болгарія таке має охоту вмішатись до війни.

ПЕТРОГРАД 24. вересня. В здобутю Вільна Німці стратили 250,000 жовнірів. Ми завдавши ворогови як найбільші страти цофнулись на сильно укріплені становиска.

ЛОНДОН 28. вересня. Британська і французька армія в Франції бомбардувала німецкі окопи вже від двох тижнів. Коли артилерия знищила сї окопи тоді інфантерія пішла до штурму на 20 милевій просторонї, пробилась через німецькі окопи і забрала поверх 20 тисяч німецьких жовнірів і богато военних матеріялів.

ПЕРША СТРІЧА.

АТЕНИ 18. вересня. Сюди нинї донесено, що між болгарськими і румунськими надграчними патрулями прийшло до борби, підчас якої убито 10 жовнірів. Вістка ся доносить, що Болгари заатакували румунську патрулю без осторогн.

ПЕТРОГРАД 19 вересня. Хоч оба міста, Двиньск і Вільно Німці обійшли і напирають на них сильно з боку, то все таки Москалї мають надію, ще в них якийсь час держати ся. Двиньск є дуже сильною позицією, тому що є закритий рікою Двиною.

КАНАДА.
Едмонтон.

Майор домагаєсь від ради міста, щоб она змінила байлов, після якого місто могло забрати лоту за неплачене такси по 3 роках.

Майор хоче тепер се байло так змінити, щоб не по 3 а по році місто могло забрати лоту за таксу.

Премієр Сіфтон заявив публично, що в найблизшій сесії альбертійського парляменту ухвалить ся рівноправність для женщин.

Коли се станесь, то Альберта буде першою провінцією Канади, де жінки будуть рівноправні з мущинами. Жінки тодї будуть могли занимати всякі уряди а також кандидувати на посла.

Коли ухвалить ся рівноправність для женщин, здаєсь змінить ся тодї право до голосованя так, що для всїх не письменних так мущин як і женщин се право буде обмежене.

ДО ЧОГО ВЕДЕ ПИЯТИКА.

Вілїям Ванан, який напаствував одну женьщину на улици Едмонтону називаючи єї огидними словами, одержав в поліційнім суді 4 місяці кримінaлу. Ванан оправдував ся тим, що він був пяний та не памятав що говорить але ся оборона на нїщо йому не придалась.

Глосоване над скасованем бар в Манїтобі відбудесь в марті 1916 року.

Правительственний рапорт каже, що сего року в Канаді є 200,000,000 бушлів пшениці більше як самій Канаді потрібно.

„Канадийський Фармер" подає що „одинока народна часопись в Канаді то є „Укр. Голос" потягнула 600 дол. з окраденого народного добра.

ГР. КАТОЛ. ПІП АРШТОВАНИЙ.

КАЛЬҐАРИ. Тут арештовано гр. кат. попа Шумського за збиране фондів для ворогів Британії. Єгомость просидїлись в арешті цїлий тиждень, навіть в неділю і ледви французькому епископови вдалось арештанта викупити.

Эгомость Шумський се бувший секретар еп. Будки.

Галицькі Жиди втікають перед московськими військами.

ПОСЛІДНІ ВІСТИ.

Лондон, 30 вересня. Союзні війска в Франції далі ідуть в перед мимо трійливих ґазів. Досї наші побідоносні війска взяли в полон 25.000 жовнірів, 350 офіцирів, около 50 канон і велику скількість машинових карабінів та иньшого военного матеріялу. За кілька день тепер ми здобули більше як перше за цїлий рік.

Виходить 1 і 15 кождого місяця.

АДРЕС:

„КАНАДИЄЦЬ.“

THE CANADIAN

10336--96 ST. EDMONTON, ALTA.

Передплата на рік виносить . . . . $1.

Видає Спілка „Канадиєць.“ Число Телеф. 6344.

Редакция принимае всякі оголошеня по умиркованій ціні; по близші информациї пишіть до Редакциї.

Містимо всякі дописи— відносячі ся до житя - бутя нашого народу в Канаді. Дописий з нападами на поодинокі особи не містимо— хибаб они мали загальне значіне.

ВАЖНА ПРИГАДКА НА ЧАСІ.

Ви знаете, що Канада в війні. Ви знаете і се, що богато наших співгорожан покинули свою родину і пішли до війни. Ви знаете і те, що они пішли проливати свою кров і класти свое жите за нашу свободу і свободу нашої нової вітчини.

Коли наші співгорожани проливають кров і наставляють свою грудь на баґнети і кулі ворога, ми сидимо за їх плечима спокійно, оремо, сіємо — доробляємось.

Ми зовсім безпечні, ворог до нас не загостить бо там — там в боевій лінії боронять нас, наші родини, наше добро, нашу свободу — наші хоробрі брати.

Так они там, они пожертвували свое жите і они не дбають про него.

Але тут они лишили свої родини, свої діти! ХТОЖ ПРО НИХ ПОДБАЭ?!

Чи се не е нашим обовязком подбати про них і забезпечити їх перед злиднями холодом і голодом? Так се наш обовязок. Бо коли ми не пішли битись, так ми мусимо подбати про сї вдови і бідні сироти, яких батьки тати пішли битись за нас.

По цілій Канаді збирають ся жертви на ПАТРІОТИЧНИЙ ФОНД для сих вдів і сиріт. Одні дають грошеві датки другі в віктуалах, але всі дають. **А ЧИ ВИ ВЖЕ ЩО ДАЛИ НА СЕЙ ФОНД? КОЛИ НІ, ТО ДАВАЙТЕ БО СІ ВДОВИ І СИРОТИ ЧЕКАЮТЬ НА ВАС!**

Фермері з Альберти, Саскачевану і Манітоби завязали між собою в 1914 р. зараз по вибуху війни „ПАТРІОТИЧНИЙ АКРОВИЙ ФОНД“

Значить ся, що кождий фермер мае дати на сей фонд збір з одного акра.

Тисячі згодили ся жертвувати збір з одного акра в 1915 році. Ся жертва буде великою помочию, а фармер який жертвуе збір з одного акра, не дуже потерпить.

Ді Ґрейн Ґроверс Ґрейн Компані поробила заходи в сїй справі і кождий, хто схоче жертвувати щось на Патріотичний акровий Фонд, або на який инший того рода фонд, може зробити се без жадних трудностий. Фармері в Альберті, Саскачевані, і Манітобі, коли висилають збіже до повисше згаданої компанії, можуть зазначити як скількість вони бажають жертвувати, та згадати, який фонд вони хочуть підперти. Компанія вже доручить гроші в призначене місце без жадних коштів для посилаючого. Посьвідка (ресіт) буде вислана сейчас і впрост до жертводавця зарядом того фонду. В провінції Манітоба, де Ді Ґрейн Ґровер'с Ґрейн Компані винаняла правительственні (ґовerментські) елевейтори, поінформувала своїх аґентів, щоб при видаваню Кеш Тикетс до Форт Віллям числили менше на оплату фрейту для тих, що бажають щось жертвувати.

Коли Ви думаете помочи сим бідним сиротам, то сліть свої датки до редакциї „Канадийця“ або впрост до: Patriotic Fund, McLeod Bld. Edmonton, Alta.

БОЖА ЛЮБОВ.

Ми не можемо вірити в Божу любов, доки ми не пізнали еї; бо она е понад нашу віру, доки ми еї не до сьвідчили на собі.

„Бог е любов“, сї слова суть найкрасшим списом Бога.

Ми увійдемо в любов Божу, коли ми самі окажемо ту любов до дітей Божих.

Любов до Бога, се е чуте, але також і учинки, а учинки тому, що то е чуте.

Христос е найбільшим доказом Божої любови.

Так як земский батько найбільше любить свого сина, коли той попав на злу дорогу, так само і Божа любов е для нас найблизша, коли ми найдальше від Бога.

Божа любов, се міст від Бога до нас, і хотяй ми не ходимо по мості, всеж таки той міст іствуе. Бог не розбирае ані не памятае, але він любить.

Так як лучі сонця входять кождим вікном нашої хати, так і лучі Божої любови падуть на кожду нашу потребу.

Тому дорогі братя коли Бог так любить нас, чомуж ми малиб бути такі невдячні і не любити Його хоть крихітку. А любити будемо Його тоді коли будемо виповняти Його волю і волю наших ближніх.

ВІРА, НАДІЯ І ЛЮБОВ.

Щоби бути щасливим, потреба нам віри, надії і любови. Колишні коринтійскі християни, покладали вагу в своїх церквах на пророчество і другі маловажні річи, без котрих ми нинї обходимо ся. Апостол Павло в своїх посланях до Коринтян, каже поклададати головну вагу на віру, надію і любов. Блестячі дари, якими окрашувано колись храми, нині помалу щезають. Люди на се не конче зважають, а навіть не дуже зважають на дар мови, а дивлять ся чи їх сьвященик мае сильну віру, надію і любов до повіреного йому стада. Дивлять ся чи під его проводом дійдуть до щасливого кінця.

Много явило ся нового нині в церкві. Маемо нові порядки, нові сили, нове богослужене, хоральні сьпіви, маемо нових сильних проповідників, великих учених, діячів на релігійнім поли, но не в тім сила, не ученість, не культура, не знане образуе християн, а віра, надія і любов. Лише в тих словах треба образувати ся, щоб бути совершеними і добрими християнами.

Віра в Господа Ісуса Христа, віра і примирене з Богом через розпятого і воскресшого Христа, котру ми приняли від апостолів, приведе нас до вічного житя. Сьвяте Письмо Старого і Нового Завіта есть нашим учителем віри, а церков місце науки. Без молитви і слова Божого ми не в силї укріпити віру. А чи просимо ми Господа Бога, шоби скріпив в нас віру?

Жиючи в сім сьвіті, ми не е без Вова і надії, но в тім нещасливім сьвіті не все е так як ми сего хочемо. Наші бажаня часто не сповняють ся, приходить неудача, нужда, печаль і ми в горю киваемо головами думаючи, що ми мученики. Но се зле. Без страха ми повинні глядіти нуждї а навіть смерти в лице. Любящі Бога суть щасливими.

Любити Бога . . . . . А чи любить той Бога, котрого не видить, що не любить ближнього котрого видить? Яка у нас любов? Приглянььмо ся сектам релігійним, котрі покликають ся на ЛЮБОВ, чи е хоч крихітка любови між ними? З любовію стрічаете ся ви братя в церкві одні з другими? Чи поцілуем стрічаете ви одні других? Так поцілуем але тим, яким Юда зрадив Спасителя. Без любви ми не християни.

Авраам не задоволив ся тим, що стрітив трох подорожних, але закликав їх в свою хату. І ми аж тоді будемо задоволені, як введемо в наш душевний храм віру, надію і любов.

Злодій, що хоче вкрасти гроші, віруе і надіе ся, що вкраде гроші, зрабуе противника і зажие щасливо, однак та „віра і надія“ запровадить його там, де плач і скрегет зубів. Те саме стане ся з тобою.

Тісно держать ся одно другого віра, надія і любов. Апостол не кладе між ними ні одно „і“ бо звязь між ними не внішна а внутрішна. Не апостол звязав їх трох разом, а Бог, а що Бог звязав, чоловік не може розвязувати. Но сьвіт хоче бути мудрійшим від Бога і розділюе тих трох сестер. Розбиті ті три сестри, перестають бути благословеням людских душ, родин, церков. Люди перемінюють їх в що иньшого, печального і безкористного. Се не зьвізди, указуючі дорогу кораблю пливаючому по глубокім, бездоннім морю, се пусті огнї, що провадять подорожних в обман.

Одні говорять: „хорони тільки віру“. Другі кажуть: „хорони надію“, пощо нам думати про любов, будемо жити для себе, жите таке прекрасне, надіймо ся, що буде ще ліпше. Будемо міняти прекрасне „сегодня“ на ліпше „завтра“. Нехай другі люблять. Треті знов говорять: „Повір, надій ся, люби користай з ласк твого Бога, роби добре, оминай зло, тоді не треба тобі бояти ся того, що по смерти твоя нагорода в небі!

(Конець буде.)

ЧИТАННЯ НА НЕДІЛЮ.

БОГАЧ І ЛАЗАР.

„Один же чоловік був заможний і одягав ся у кармазин та висон і жив що дня пишно. Убогий же один був на імя Лазар, що лежав перед ворітьми його ввесь у струпі і бажав погодуватись окрушинами, що падали з стола богатирського; тільки і собаки приходячи лизали рани його“ [Лука 16:19-21.]

Не одному з нас доводилось чути проповідь в католицкій чи православній церкві на тему „Богач і Лазар.“ Звичайно попи беруть сю причту буквально так як она е в сьв. Письмі з тою тільки ріжницею, що богачеви додають більше огню в пеклі та мук а бідному Лазареви додають більше ран і болів, для злекшеня болю Лазареви прикликають псів, щоб ті лизали Лазареві рани, доказуючи, що у богача нема такого благородного чутя як у псів.

Звичайно католицкі чи православні проповідники згаданою причтою доказують, що лише бідний може дістати ся до неба а богачі всі підуть до пекла. Сим они страшуть людий, щоб майно свое зменшували в користь церкви а що ліп е найвисшою парсуною в церкві, отже в користь його. Богачі слухаючи такі виводи попа сумують, що їм прийдеть ся вікувати в пеклі а декотрі кпять собі з такого попа і церкви, доказуючи, що они в чесний спосіб доробились маетку - значить їм Бог дав, они тому не винні що богаті і певно Бог їх не схоче пражити в пекольнім огни. Неодин знов бідак з такої проповіди приходить до переконаня, що він певно піде на лоно Авраама і завчасу тішить ся, що його сусіда, богач, буде певно в пеклі мучити ся. З такого хаосу думок нарід творить не церкву а Вавилон, тому що ніхто їм не виясните згаданої причти як слід.

Богачів можна поділити на дві класї: Богачів, які живуть лише тому, щоби бути богатими і нікому не помочи, еґоістів-скупарів, яких вдоволяе лише брязкіт монети і доходять до богатства здирством. Друга кляса, се тоже богачі, які живуть не лише для себе а уважають себе контрольорами над певним капіталом. Они знають що обставини так склались, що дали їм в руки певний капітал, тому сї люди стараютъ ся прийти з помочию потребуючій клясі, своїм ближним. Хибаж можна сї дві класї людий міряти одною мірою? Хибаж они повинні терпіти вічні муки на рівнї, коли они жили не однаково, коли один був скупар і здирщик і нікому не поміг, а другий був благогодний, бо помагав ближним і нікого не скривдив? Се не можливо, щоб всї богачі пішли до пекла а всі бідні до неба. Перед Богом яко вічною Правдою всї рівні.

Приглянувшись близше причті Христовій про богача і Лазаря, не находимо, щоб богач був злий, неморальний, лише що жив пишно-гойно. Лазар знова не доказуе своеї правости, ні в щирости, ні в побожности, ні в чеснім житю. Колиб нам розуміти сю причту буквально, то богач не зовсім заслугував на пекло ані Лазар на рай.

Протестанти слухають більше сьв. Письма і розуміють причти не буквально але яко символ.

Один дідич протестант мав жену католичку, до якої приходив католицкий піп, щоб овечка не затратилась і не стала протестанткою. Піп користаючи з нагоди, що у згаданого дідича не було дітий, намовляв свою овечку щоб старалась наклонити свого мужа аби записав свій маеток йому а він буде за них молити ся і правити служби, в противнім случаю они обое підуть до пекла, де всі богачі ідуть, як сказав Христос про богача і Лазаря. Одного разу і сам дідич мав нагоду слухати арґументи попа, що богачі всі підуть до пекла. Дідич оправдував ся тим, що його батько лишив йому маеток і він ним орудуе так, що в него ніхто не мае кривди і ніхто не вчує нарікань на него. Піп доказував, що се нич не значить, він мусить віддати свій маеток йому і так лише уратуе душу свою та своеї супруги. Щоби більше вневнити дідича протестанта, казав йому заглянути до сьв. Письма, в яке всі протестанти вірять і там знайде, що богач пішов до пекла а бідний Лазар до неба. Дідич зрозумівши як слід о що попови розходить ся, сказав так: З матеріяльної точки яб вам дуже радо віддав ввесь свій маеток, але з моральної точки сего зробити не можу, тому, що як я вам дам ввесь свій маеток то ви станете богаті а я бідний і ви яко богач підете до пекла а я як бідний до неба, а се зовсім вам як сьвященикови не лицювало би у реверенді товаришувати з куцими.

Чим е звичайний образ для ока чоловічого, тим е причта для ока душевного. Щоби зрозуміти сьв. Письмо треба конечно вірити. Христос говорив богато причт, які безперечно відносили ся до людий. Причта про пшеницю і кукіль представляе нам людий добрих і злих. Причта про богача і Лазаря представляе нам тоже дві класї людий. І так: Богач представляе нам нарід ізраільский. Сей нарід був вибраний Богом-Эговою. „Вас одних між усїх народів на земли призвав я за своїх.“ (Амос 3:2). Народом ізраільским опікував ся сам Бог мов батько дитиною. Ізраільтяни були народом упривілійованим. „Найперше бо їм були звірені словеса Божі.“ (Рим. 3:2.) Дари-ласка, благословеньство і обітниції, які їм дав Бог, представляли стан богача.

а.) Кармазин е символом власти королівскої - висшости. Сей нарід зорґанізував Єгова, яко свое королівство а репрезентантами були королі і хотай царство жидівске упало, однак не на завсігди. Месія мав відновити його, хотай жиди упали морально Христос мав піднести їх з упадку. Они до Христа не стратили були права звати ся народом Божим - дітьми Божими.

б.) Висон (тонке полотно) символізуе справедливість а радше праведність сего народу, яку они одержували через жертви. Гріхи нарід очищував приношеием жертви і таким способом приеднував ся опять з Богом.

в.) Богач, що жив пишно, символізуе нарід ізраільский, якому Бог дав великі обітниції через сповнене закону. Хотай нарід ізраільский упадав морально, то Господь Бог не забував за него і посилав час від часу пророків, які наклинкували нарід до поправи.

Лазар був бідний ввесь у струпах і боляках і рад був кормити ся бодай окрушинами а не хлібом, які падали з стола богача. Лазар представляе нам нарід поганьский. Рани Лазарові представляють нам невідроджений стан прочих народів і їх моральний упадок. Они розуміли і бачили якими ласками обдарив Бог Ізраіля і бажали одержати хотяй маленьку частинку того але Жиди їм сего дати не хотіли а звичайно погорджували ними. Невіста хананейска, коли просила о поміч Христа для своеї дочки, зовсім не образила ся, коли Христос сказав: „не годить ся відбирати хліб дітам і давати псам.“ Сими словами Христос не хотів образити еї і она не образила ся тим, бо Жиди иньші народи прозивали „псами“, тому і Христос ужив того слова.

Пси, які приходили рани Лазаря-(поган), се та кляса поган, яка бачила моральний упадок і бажала помочи не тільки собі але й всему народови. Они бажали бути тоже обдарені Божою ласкою і милосердем як і Жиди.

Смерть богача і Лазаря представле зміну, яка наступила з приходом Христа. Богач умер і пішов на муки. Нарід жидівский не принявши Христа находить ся в пеклі бо стратив значіне політичне і ласку Божу. „Одеж оставляеть ся ваш дім пусткою“. (Мат. 23:38.) Жиди яко нарід Божий стратив сю ласку і лише тоді еї віддискае, коли прийме науку Христа і признае Його яко Спасителя сьвіта. Господь Бог предсказав наперед устами пророка Єремії, що зробить, новий завіт, нову умову з народом ізраільским. „Ось надходить час говорить Господь, що вчиню нову умову з домом Ізраілевим і з домом Юдиним. Не такий завіт, який я з їх отцями вчинив, коли взяв був їх за руку, щоб вивести з Египту; той завіт вони поламали, хоч я все зоставав ся їм вірним, говорить Господь“. (Эрем. 31:31-32.)

Смерть Лазаря — се зміна між поганами, яка наступила по смерти Христа, де кождий віруючий в Христа стае дитятем Божим а ап. Павло говорить, що в Христі нема ріжниці між поганином а жидовином. Колись погорджена кляса поган названа „псами“ стае вже на рівні з Ізраільтянами і не потребуе чекати на окрушини жидівскі а мае повне право їсти хліб зі стола, через заслуги Христа.

Авраам е батьком віруючих, тому називають віруючих людий дітьми Авраама. Богач будучи в пеклі просив Авраама о поміч. Жиди, яко нарід стративший свое істноване, суть переслідувані в деяких державах а щоби улекшити свої муки, щоби поліпшити свою гірку долю, просять віруючих, дітий Авраама бувших перед Христом Лазарів о поміч. Богач споминае про своїх пять братів. Жидівске царство було поділене на двое: царство юдейске і ізраільске і богач в згаданій причті репрезентуе оба пануючі поколіня а пять братів репрезентують позісталих 10 поколінь, кождий брат богача репрезентуе по два поколіня, отже 12 поколінь, так Жиди були поділені після дванайцать синів Якова (Ізраіля.)

Авраам велів, щоб братя богача слухали Мойсея і пророків, значить, щоб Жиди прослідили пророцтва і пізнали що Христос е дійсно обіцяний Месія. Приходить час що Жиди пізнають свій блуд, зрозуміють Христа, приймуть Його науку і разом з правдивими християнами оснують царство Боже і віддискають опять назву „народу Божого“ а тим самим дітий Божих.

ОПОВІДАНЯ.

Страшна Історія.

(Продовжене.)

— Так, пане, я знала. То було в пивниця, в східній части будинку.

— Я думаю, що ви ніколи не пробували самі зайти до тої вязниці?

— О ні, пане, я би за ніщо в сьвіті на те не відважила ся. Я думала, що она була дика і що в одній хвили була би мене убила.

— Як же се є, Ґабриелю, що ви так дуже лякаєтесь мести настоятельки Юзефи, а мимо того ви прийшли тут і сьвідчите проти неї?

— Тому, що тепер все вийшло на верх, а епископ не позволивби щоби она мстила ся на мені за те, що я тут сказала праву.

О, ні, моя добра жінко, — сказав епископ Ґалескі, коли відпущено сьвідка від переслуханя, — нічого злого тобі не стане ся; але справедливість зістане виряджена винуватим, котрі заслугують на кару.

Слідуючим сьвідком покликано Вільгельма Эреска, урядника, котрого в самім початку післано до монастиря від головного судиї Суду Поправи, щоб бачив ся з Варварою Убрик.

— Вільгельм, — сказав предсідатель комітету, — чи ви есьте урядником Суду Поправи?

— Так, пане, я есьм ним.

— Чи ви посліднього червня урядово відвідали кармелітский монастир, на передмістю, недалеко ботанічного огорода?

— Так пане, я був там.

— За чим ви там ходили?

— Щоби бачити ся зі сестрою Варварою Убрик.

— В якій цїли?

— Щоб переконати ся, чи то правда, що як говорено, що з нею дуже строго і по варварски обходжено ся.

— Як дістали ви дозвіл ступити в монастир?

— Я дістав письменний дозвіл від їх преосьвященьства епископа Ґалеского.

— Як оно прийшло до того, що їх преосьвященьство дали вам той дозвіл?

— Я дістав сей дозвіл, бо начальний судия Кероньскі передав епископови лист без підпису, який він одержав в своїм уряді, в справі Варвари, з просьбою, щоби він дав приказ цїлу ту справу докладно вислїдити.

— Чи противив ся хто сему, щоби ви увійшли до монастиря, коли ви показали сей дозвіл?

— Так пане, монахиня відверна, котра вийшла на мое пуканє, коли я сказав еї про мою справу, заявила, що се неможливе абы я бачив Варвару Убрик, так она думала; але она піде і предложить мое домаганє монахині-настоятельці.

— Чи она так учинила?

— Ні, пане, я дав еї розказ в імя цїсаря, що не сьміє сего робити, але що має сейчас, безпроволочно завести мене до вязниці сестри Варвари Убрик.

— Чому ви не ждали доки би она не предложила вашого домаганя монахині-настоятельці?

— Бо я мав поручене не позволяти на жадне відволїкане але безпроволочно бачити ся з Варварою, заки би можна поробити деякі зміни що до Варвари і вигляду еї вязниці, інтересованими особами.

— Чи толї сестра відверна впустила вас в середину?

Так, пане, она впустила і завела мене до підземля, де була увязнена сестра Варвара Убрик. Але двері вязниці були замкнені на колодку і не можна було еї отворити доки не прийшла монахиня-настоятелька з ключами.

— Она була незвичайно змішана коли мене побачила і дуже на мене нарікала, доки я не показав еї письменного припорученя епископа і тоді она успокоіла ся. А всеж таки не хотіла відчининити колодк і кажучи що загубила ключ. Я сейчас пізнав що се еї викрут, взяв з еї рук цїлу купу ключів, скоро відчинив колодку і пхнув двері взад. Коли я се учинив, смрід, який дістав ся з сего гробу, так сильно ударив на мене, що я мало не задавив ся ним. Коли по хвилині я трока привичаїв ся до того, я увійшов до середини того гробу і побачив Варвару скулену в кутику.

— Як загально виглядала та комірка?

— Та комірка, — відповів урядник, — нагадувала мені більше канал, виходов, з котрого саме що вибрали нечистоту. Стіни були заплісніли, чорні і покриті брудом а підлога була покрита скору пою бруду і нечистоти.

— Чи не було жадних меблїв в тій вязниці?

— Ні, пане, не було там найменшого домашного знаряду. Зовсім було там пусто, лиш в однім куті находила ся стерта на порох колишня солома, на середині підлоги лежав збитий таріль а на нім були дві чи три картофлї і надбитий збанок з водою.

— Як жеж виглядала Варвара?

— Як найстрашнїйше, пане. Она була зовсім гола, тіло еї не було нічим иньшим покрите тільки брудом а місцями по тїлї повиростали купки грубого волося і денеде видко було рани. Она виглядала зовсім так як дикий зьвір, котрий мав людску подобу. Она від часу до часу видавала з себе крики та зойки в такий страшний спосіб, що я аж дрожав з жаху.

— То она не була при здорових змислах?

— Я так думаю що ні. Але на мою гадку, се еї страшне положене той зі стан спричинило.

— Чи настоятелька говорила що до вас після сего?

— Ні, пане; не сказала ані слова, аж я сказав еї, щоби післала післанця до судиї Суду Поправи і до епископа, щоби прийшов до монастиря; також я сказав еї, що буду стояти при тій вязниці на варті доки они не прийдуть, в тій цїли щоби ніхто не міг поробити жадних змін.

— Що сказала она на се?

— Она упала на коліна і просила мене, щоби я не робив сего. Однак я не дав ся упросити і остаточно она була приневолена сповнити мій розказ.

РІШЕНЭ КОМІСИЇ.

Еще кількох сьвідків переслухано, але що сьвідоцтво їх було лише потверджением того, що попередні сьвідки зізнали, тому нема потреби се повторяти. Відтак члени комісиї відправили всіх сьвідків і самі ўдали ся на нараду над тою справою.

Ніколи не мали люди до полагодженя більше неприемної справи. Однак були се мужі, котрих ніщо в сьвіті не могло звернути з правої дороги обовязку і они стрінули трудне положене з тим рішенэм щоби поступити по правдї.

Перед їх нарадою більшість комісиї постановила попросити епископа, щоби він висказав свій погляд на ту справу, над котрою они мали вести нараду. Так отже він підніс ся зі свого місця і сказав:

— Вповажані панове, члени комісиї: Передовсім я уважаю за свій обовязок зложити вам всім разом і кождому з осібна щиру подяку признаня за вашу гречність від початку сеї сумної і страшної справи.

— Моэ положене супроти церкви і всїх еї інституций, відданих під мою опіку э незвичайно делїкатне і в теперішній справі дає мені много журби. Очевидно появило ся серед населеня пересьвідчене, що церковні власти щоби лише ошалити педед ганьбою нашу сьвяту релїгію, будуть старати ся закрити цїлу справу Варвари Убрик і з тої причини будуть старати ся охоронити виновників перед заслуженою карою. Я бажаю тут з того місця і в тій хвилї направити то блудне переконанэ. Я рішив ся не лише не уживати церковної власти, щоби охоронити виновників, але противно, як сё впрочім ви самі бачите, я стараю ся ужити всьої своєї власти і впливу в тім напрямі, щоби ті, що суть винуваті за сей страшний злочин, відповідно зістали покарані.

— Я зробив все що було в моїй силї, щоби подати сьвітским властям факти і дати в тій справі і если ви панове підчас своеї наради зажадаете якої небудь помочи від мене, я учиню се з волею радостию. Еще раз подякувавши вам за вашу гречність я відійду.

З тими словами епископ вийшов з салї а комісия зачала свою нараду. Не довго взяло їм часу, щоби дійти до заключеня, котре слідує:

,,Ми урядово і правильно уставлені члени комісиї в справі монахині Варвари Убрик, замешкалої в кармелїцкім монастири в Кракові, основно переслухавши всїх сьвідків в тій справі, рішаемо як слідує:

(Конець буде.)

НОВИНКИ.

Мирослав Січиньский в Америці.

Працюэ тепер при ,,Укр. Народнім Союзі."

АВСТРИЯ ВІШАЭ КАЦАПІВ.

В попереднім числі ми подали кілька імен кацапів — селян, яких Австрия повісила.

Тут подаемо знова кілька кацапів інтелїґентів, яких стрінула така сама доля.

Кацапи д-р Димитрій Марков, посол до віденського парляменту з виборчого округа Броди-Сокаль; Володимир Курилович, посол до віденського парляменту з виборчого округа Сянік-Ліско і судовий радник: д-р Кирило Черлюнчакевич, адвокат з Перемишля (памятний з того, що на процесї Бендасюка у Львові говорив до польских судиїв: ,,Україна походзі од теґо, же украдл!''); д-р фон Дрогомирецький, адвокат із Золочева; Тома Дяків, властитель земельної посілости в Вербіжа; Гаврило Мулькевич, коваль з Камінки Струмилової, — всі члени ,,русско-народной партії'' в Галичині і в кінци Димитрій Янчевэцький, кореспондент московської ґазети ,,Новое Время'' в Петроґраду.

Всїх їх засуджено на смерть за державну зраду і злочин проти военної сили австро-угорської держави.

ПЕТРОГРАД 16. вересня. Два нечайні бічні маневри російських війск поставили цїле австрійсько-німецьке праве крило в небезпечне положене, яке грозить невдачою великої неімецької офензиви в Росії — так виходить з послїдних донесень російского міністерства війни.

На полудни від багнищ над Припетею велика німецька армія зачала скорий відворот. Москалї перейшли Горинь і пруть в перед. Дальше на полудни австрійсько німецькі війска мусїли уступити до ріки Стрипи і ледви держать ся на своїх становищах.

Москалї кажуть, що в борбах в послїдних 3-ох днях вони взяли 13.000 бранців. Крім того австрійсько-німецькі війска мали стратити ще три рази тільки убитих і ранених.

Російські военні знатоки кажуть, що ґенерал Іванов, командант полудневої російської армії, виконав надзвичайно штучний стратеґічний подвиг. Допустивши ворогів до лінії Луцк — Дубно, він нечайно зачав офензиву проти ворожого лївого крила над мочарами Припеті, а рівночасно виконав атаки на праве крило над рікою Серетом.

Австрійско-німецький клин, який простягав ся з північно-східної Галичини на російську територію нечайно знайшов ся в дуже небезпечнім положеню. Конечний був відворот, і він якраз вже зачав ся.

ПЕТРОГРАД 17. вересня. Російські военні критики кажуть, що праженэ австрійсько-німецьких війск над багнищами над Припетею і в східній Галичині е цїлковите.

На цїлім фронтї від ріки Припеті до Дністра Москалї дальше енерґічно атакують австро-угорські війска, які на деяких точках зачали скорий відворот.

Найзавзятїйші російські атаки зведено проти північної і полудневої части ворожого крила. Австро-угорські війска, які прибули на схід від Ковля, зачали уступати в зад під напором російської кавалерії. Москалї здобули кілька сіл від Дубна Москалї здобули баґнетами дуже сильні австрійсько-німецькі становища.

На захід і полудневий захід від Тернополя, німецькі війска уступили за ріку Стрипу.

Дальше на Полудне, в околиці на полудневий захід від Теребовлї, Москалї перейшли ріку Стрипу і переслїдуючи австрійсько-німецькі війска завдають їм великі страти.

Борби в центральній і північній Литві уважають Москалї за підрядні в порівнаню з успіхами на 220-милевім фронтї на полудни від Припеті.

З огляду на поступи Москалїв в Галичині стацію Червоного Хреста перенесено з Києва до Макарова, 30 миль на захід від Києва. Царський указ проголошений сегодня покликуе під прапори резерви територіяльної армії (рівнають ся резервам краевої оборони.)

ЛОНДОН 18. вересня. З Копенгаґи телеґрафують до Ексчендж Телеґраф Ко., що німецьким часописям позволено вчера на друковане сензаційних депеш, що з кождою хвилею можна надїятися вступленя Румунії до війни.

З Царгороду доносять до Атен, що дня 26. вересня зістане проголошений урядово зміст турецько-болгарського договору. Нову болгарсько — турецьку границю визначають офіцири німецького ґенерального штабу.

Становище Болгарії дуже занепокоює публичну опінію Анґлії.

Згромаджене великої німецько-австрійської армії над румунською границею змусило балканські держави до поробленя приготовань на всякі евентуальности. Вони зарядили мобілізації своїх армій і покликали своїх резервістів з чужих держав домів.

Відмовлене Румунією на перевіз амуніції до Туреччини спричинило згідну акцію центральних держав проти Румунії.

З Риму доносять, що тепер ведуть ся переговори в цїли утвореня нового балканського союза, до якого приступилаб Румунія і Сербія; Болгарія не обнята сими переговорами, а се задля її договору з Туреччиною, на підставі якого вона дістала в послїдне територію здовж дедеаґацької желїзниці.

Чорногора певно прилучить ся до сего союза, бо вона від початку війни сояла по сторонї алїянтів.

ВІДЕНЬ 19. вересня. Австрійський ґенеральний штаб оголосив нині слїдуючий комунікат:

Всї російські спроби розбити наш східногалицький фронт не повелись. Вчера вороги зуживаючи величезну скількість амуніції виконали головний атак на нашу лінію над Середущою Стрипою. Їх усюди відбито.

Наші війска виконали бічні атаки коло бучацького моста і в околиці на полудни від Залозець, зістало здобуте штурмом. Ми взяли в полон 11 офіцирів і 1900 жовнїрів і здобули 8 машинові кріси.

На Волині наші війска відбили кілька ворожих атаків. Коло Ново Алексиниця по завзятій борбі на баґнети 85-ий полк піхоти прогнав Москалїв з їх шанців.

Коло Ново Почаева ворогам вдало ся 14-го перебитись в деяких точках на східний берег Ікви. Притім Москалї потерпіли через бічний огонь нашої артилерії страшні страти.

ПРИГОДА В ВОЗДУСЇ.

Один з анґлійських летунів, що повнить службу на боевім фронтї у Франції, так оповідаэ про дивну пригоду. Ледви ми перелетіли через німецьку лінію, відки на нас сипав ся град арматних куль, коли нараз керманич аероплану побачив, що одно крило нашої машини зносе до долу і апарат до контрольована перестав функціонувати. Тоді він зліз, з свого сидженя і чіпив ся правого крила аероплану. Та се не помогло нічого, бо наша машина дальше стала щораз то більше хилити ся на бік і ми бачили, що для нас нема вже ніякого ратунку. Та керманич не стратив голови. Він скоро по апараті спустив ся під нього — а ми находили ся в висоті 5.000 стіп понад землею і одною рукою держав ся апарату, а другою став направляти дроти від апарату контрольного, які наслідком німецького стріляня поплутали ся. А все те робив, висячи на одній руці в тій заворотній височині. Цїлий тягар його тїла висів на одній руці і йому приходило ся витерпіти страшне напружене.

Мінути здавали ся годинами, коли він під апаратом то сюди то туди колисав ся з вихром підчас коли і цїлий аероплан неспокійно скакав і все щораз то більше похиляв ся на бік. В дійсности цїла та направа тревала пару мінут і коли вона вдала ся, він спокійно і холодно заняв опять свое місце при кермі.

ПСИ ВИРАТУВАЛИ ТРИ ТИСЯЧІ РАНЕНИХ.

В німецькій армії на Заході і на сході зістали до відділів санітетів приділені пси. Є їх разом около 1.600. Про се, що зробив кождий сей пес в вишукуваню ранених по таких місцях, де їх не могли доглянути санітети, веде ся осібно денник. Отсей матеріял по скінченій війні задумуе німецька військова управа видати осібною книжкою. Як до тепер стверджено, то ті пси найшли около 3.000 ранених, які без помочи тих чотироножних помічників булиб згинули на боевищу певною смертю з утрати крови або голоду.

НОВЕ ЗАМОВЛЕНЭ ВОЕННЕ РОСІЇ.

НЮ-ЙОРК. Російський уряд покінчив врешті пертрактації з фірмою ,,Канадіян Кар анд Фандри Ко'' котра отримала военне замовлене на 25 міліонів дол.

Згадана канадська компанія зобовязалась достарчити 3 міліони шрапнелїв і богато инших матеріялів.

В контракті зазначено, що те замовлене маэ бути готове до квітня слїдуючого року.

Чи передплата за ,,Канадиець" вже заплачена?

Що Ви на се скажите?

Много наших передплатників домагають ся щоби „КАНАДИЭЦЬ" виходив тижнево.

Ви знаэте, що видавати тижневник треба більше робітників, паперу, друку а все те вимагаэ і більше гроший як на двотижневник.

На тижневник можнаб підвисшити передплату, бо се кождий розуміэ, що коли він платив за дво-тижневник одного доляра то за тижневник випадалоб платити два. Однак ми сего не хочемо робити. Але ми хочемо видавати тижневник і будемо, лише от що хочемо від Вас.

Ми хочемо, щоб кождий наш передплатник ВІДНОВИВ СЕЙЧАС свою передплату одного доляра, відтак, щоб кождий передплатник ПРИЭДНАВ мам що найменьше ОДНОГО НОВОГО ПЕРЕДПЛАТНИКА.

Коли наші передплатники відновлять сейчас передплату і придбають по одному новому „КАНАДИЭЦЬ" БУДЕ ВИХОДИВ ТИЖНЕВО ЗА 1-го ДОЛЯРА НА РІК.

Не отягайтесь а беріть ся сейчас до діла. Коли наші Вп. передплатники, читачі і прихильники сповнять наше бажанэ, ми сейчас сповнимо Ваше і „Канадиэць" буде виходив тижнево.

Чим скорше прислете свою передплату і свого сусіда, тим скорше „Канадиэць" буде йшов тижнево до Вашої хати.

ЧЕКАЭМО, ЩО ВИ НА СЕ СКАЖИТЕ?

З ПОЛЯ БОРБИ.

Чесанівський повіт належить безперечно до тої полоси краю, яка найбільше потерпіла через воєнні події 1914. — 1915. Тут нераз змагали ся ворожі сили з австрійськими військами, а вистане пригадати, що в осени 1914, коли в жовтни і падолисті бої над Сяном тревали 28 днів чесанівський повіт був місцем, де відбували ся всілякі збірки і військові пересуваня московських сил. Вже з початку війни деякі місточка і села зістали страшенно спустошені і спалені.

Жертвами вогню впали тоді місточка: Нароль, Липсько, Чесанів і Любачів. Сотки родин зістали без даху, без одежі і засобів до житя; богато з них перенесло ся до сусідних сіл, богато виселило ся в дальші сторони, оставляючи все на Божу волю і досі про них чутка загинула.

Наперед нищили вони і палили все, що із військових заглядів було для них перешкодою. Палили цілі села і поодинокі будівлі, але коли і над Любачівкою получені армії спраили Москалям погром, то уступаючи, якби зі злости і пімсти за свої неудачі, нищили за собою все що могло мати якусь вартість і значінє для побідної армії. Палили вже не тільки села, але також і ліси, збіжа, городи, овочеві дерева і пр.

Так згорів і майже перестав істнувати Жапалів, одно з найкращих сіл чесанівского повіта, в якім з двіста кількадесять домів остало 5, дословно пять. Притім згоріла церков, народна школа, костел і цілий фільварок князя Сапіги з всіми господарськими інвентарями і урядженями. Місцевий парох, о. Федонович, який ледви вратував житэ, переніс ся до Сурохова, бо тамошний парох погиб трагічно від шрапнеля. Так само згоріли села: Нова Гребля і Липини, — село Суха Воля і Старе Село тільки в части спалені, але зате майже цілковито спалено присілки: Козаки, Гамерня, Овиськи, Тереськи, і пр. Чесанів і Любачів спалено до решти і розбито кулями. При тім спалили ся в Любачеві майже всі міщанські доми, які в осени 1914. ще були цілі. З димом пішли також присілки і села Гурче, Опака і Островець. Церков в Любачеві сильно ушкоджена.

Те саме дотичить і Чесанова. В цілім ринку не остав ані один цілий дім. З величавого Народного Дому, в якім містили ся всі українські фінансові інституції і політичні та товариські організації — лишили ся тільки сильно ушкоджені мури. Передміські загороди і Нове Село в части оцілїли. Олешиці ще найменше потерпіли. Згоріло кільканайцять загород коло церкви і кілька жидівських домів в ринку. Натомість від шрапнелів в часі боїв 15—16 червня згинуло більше як 20 людий, що не встигли досить безпечно сховати ся, або завчасу втікти.

Коли до повіта повернули адміністраційні власти, то в Чесанові не могли найти поміщеня і тому ц. к. староство й иншї уряди перенесли ся до Любачева. Загально говорять, що вже раз на все повістане Любачів повітовим містом. З сіл північної части повіта потерпіли: Улазів, Жуків і Люблинець стар. і нов. — Особливо страшно виглядає Люблинець. Там з в 400 чисел домів лишило ся коло 30. Вратовані церков і приходство. Фільварок і млин цілковито спалені. Спалили ся в селї майже всї деревини, плоти і огороди, так що люди полишили ся в тім, що мають на собі. З инших сіл зістали ще знищені Рубинц, Хотилюби, Горяєць, Гуза і Руда рожанецька. В усіх тих селах погибло богато худоби і зрабовано коні, свині і дріб. — Люди мешкають в пивницях або копають собі ями в землї як в передісторичних часах.

В наслідок браку одежі, біля, в наслідок загальної нужди загніздили ся всякого рода епідемічні недуги, як тиф, дизинтерія і холера.

КАНАДА.

Як альбертійскі фармері ідуть до слюбу.

РОСІЯНЕ ОПОРОЖНЯЮТЬ КИЇВ.

Частинне опорожнюване Київа відбуваеть ся вже від кількох днів. Нараз перевезено ріжні дорогоцінности і інституції, як бібліотеки, музеї і т. п., в глиб Росії.

Військові власти подають, що Киеву не грозить жадна небезпека, але на случай, колиб така небезпека грозила, вчасне опорожнене Киева улекшить російській армії в значній мірі дальші воєнні операції.

Російскі військові знавці уважають небезпеку для Киева ще за передчасну. Вони э сеї гадки, що російска армія зовсїм певно здержить дальший похід німецьких війск на схід, а в кождім случаю дальший похід неприятеля не міг би відбувати ся скоро, бо кожда ріка, кождий ліс, кожда гора е укріплена.

Добра нагода. 2.500 дол. я дав сего року за лоту, але що треба мені конче гроший продам еї за 1.000 троха готівки а решта на 2 роки на виплат. Лота серед міста, сайдвак цементований. Можу заміняти за добру чисту фарму. Пишіть або зайдіть.
С. В. 10336 — 96 St. Edmonton, Alberta.

ЧИТАЙТЕ „СОЮЗ."
тижневу часопись для українського народа, що стоїть на сторожи чистоти і поступу в релігійнім і народнім житю.
Редактор, З. Бачиньский. Річна передплата $1.50.
Адресуйте: „SOJUZ" Box 1376. Pittsburgh, Pa.

ПОЗІР! ВАЖНЕ!
Наколи Ви хочете ріжних книжок набожних, Біблій, Сьвяте Письмо, молитвенників, сьпіванників, книжок до представленя; також годинники, бритви і все инше у нас дістанете. Пишіть нині по наш катальоґ від книжок і посилайте за 3 цт. марків на оплату катальоґа.
RUSKA KNYHARNIA IMPORTOWA
951 W. Erie Str. (Dep. 8) CHICAGO, ILL. U. S. A.

ДОПИСИ.

Lanuke, Alta.

„НАША ПРАДІДНА ВІРА."

Під таким заголовком в ч. 81 „Канад. Русині", оден з католицких духовників доказує, що Володимир Великий був католиком. Далї сей духовник доказує, що одна лише католицка віра е правдива і таки в тім своім виясненю дае читачам до зрозуміня, що все, що католицка церква каже своім вірним, вірити, робити і узнавати за правду — є неправдою і що то все люди установили а не Бог.

Не хочу тут богато розводити ся над Володимиром Великим і Фотієм або про „пяного" грецкого царя Михайла, котрих він бере як арґумент до вияснення „правдивоі віри. Але прийдім до точки, в якій він дає но пізнаня правди їх віровань о яку нам ходить і яку треба зрозуміти добре всім нашим братам католикам, щоби вже раз знали, що то все е неправда хитрість і підступ, в що каже кат. церква їм вірити.

о. П. К. вияснює всї блуди Фотія своім вірним, де між иньшим читаемо: „Приміром закидували, що римска церков відпала від правдивої віри тому, що постить в суботу, що великий піст скоротила на 40 днів, що тайну миропомазаня позволяе уділяти лише епископам а не звичайним сьвященикам" і таки зараз пише от таке: „Як бачимо се річи, що зовсім не відносять ся до віри, бо не суть установи Божої а людскої." Отже дорогі братя католики, ви чуете се не від нас протестантів але таки від своїх о. душпастарів, що ваша віра і обряди не е від Бога але від людий і то звихнених в своїх напрямах. Ви не нарікайте на нас протестантів що кажемо, що піст не від Бога. Бог ніякого посту не хоче; ні „великого" ні „малого", що миром (олїем) мазати чи не мазати, то се нічо, бо се не е від Бога.

Я дякую вам, о. П Каминецький, що ви бодай се вияснили своім вірним, що піст великий чи в тижни і миропомазане при хрестї дитини се вже не від Бога але ваша католицка примха. Бо як ми учили їх то саме що ви висше навели, то они нам не довіряли і казали: „Се неправда, бо наші ксьондзи кажуть, що то все, що они кажуть нам вірити, робити і т. д. е від Бога і що лише наша католицка віра е тверда і правдива." Я вірю, що як би оно не було, то в кождім разі ви о. П. К. поможете нам реформувати ту стару вашу католицку колоду, а на будуче вияснїть своім вірним, що наушна сповідь, монашеский чин, целібат також не від Бога а від людий як ви і ми се все їм вияснюемо, що се все ваша примха а не від Бога. Але суть ще такі одиниці що замотиличені тою вашою примхою і сумніваюгь ся нашій правді, але ми сподіемо ся що так як ви о. П. К. приходите до пізнаня правди, так і ваші вірні католики пізнають одну правдиву віру Христа, що дай Боже. Амінь.

В. Д.

ГАЛИЦКИЙ РАЙ АБО ХЛІБ ЗА КАМІНЬ.

Над берегом ріки стояла стара, нахилена до землї, обдерта хатина Юрка Зазулі. Перед хатою був маленький огородець, де Юрко мав закопаних в ямі кілька корчиків бульби, що йому минувшого літа вродили ся на бідній нивці. Зараз за Юрковим огородом покладена була через ріку широка кладка, куди люди переходили з села до недалекого ліса та до хорошої лісничівки, що стояла зараз при зеленім, четинястім, просторім лісі.

Під вечір Зазуля назбирав собі вязанку ламача на Трофимовій долині, звідки Трофим вирубав дві здорові ялиці на стіни до хати, яку задумав ставити зараз з весною.

— Визбирай собі, Юрку, тото ламаче та забери до дому, бо воно і так не дасть весною рости траві — казав Трофим.

Несучи ламаче через кладку до хати, Здибав ся Зазуля з паном лісничим.

— А ти вже в лісі вкрав! — гримнув лісничий на Юрка.

— Нї, пане!... тото ріщачко з Трофимового.

— Ая, з Трофимового?!... — сказав лісничий, вхопив вязанку з Юркових плечий, розвязав і ріщачко кинув у воду. Бистра вода забрала на свої плечі дрібні галузки тай понесла їх з перед тужних Юркових очий ґеть-ґеть далеко.

— Що ви пане, зробили? — добродушно сказав Зазуля — а у мене нині ще не палено, діточки померзли!

— Мовчи хлоп!... — сказав лісничий, взяв Юрка за плече, обернув ним наче кружком тай крикнув — пашов!

Юрко не говорячи ані слова, пішов до своєї хати та сів при вікні, глядячи через невеличкі шиби, як лісничий просто стежкою йшов до лісничівки. За кілька хвилин надбігло двох синів лісничого зі школи, вони перейшли кладку і зпов біґцем пустили ся за татом. Лісничого маленькі сини кілька разів на день переходили попри Юркову хату, бо туди була їм дорога до школи.

В другій половині марта сніг згинув а показала ся чорна земля, сонце засьвітило ясно а по погіднім небі сліпно було тільки дрібненькі, білі хмарочки. Ріки гуділи брудною водою та несли на своїх розбурханих хвилях поломані криги грубого леду. Криги крутили ся, перевертали ся, простували ся коло кладки, борoли ся з її стовпами, бились об беріг, то зануряли ся у воду то вискакували з неї.

— Ратуйте, ратуйте, Стефко топить ся — закричав молодший школяр, що стояв на другім березі ріки.

Юрко Зазуля, що в огороді вибирав з ями бульбу, підвів ся, учувши хлопячий крик, борзенько скинув з себе подерту кожушину і чоботи, перескочив через пліт і скочив у воду. Вода несла його з собою, криги били по руках та по плечах але Юрко не питав на ніщо, він увидів школяря, як той то виринав то потапав на самім закруті ріки, підплив до него, вхопив його своєю рукою за плащик, підніс до гори і викинув на беріг. Обталапаний, перемоклий виліз Юрко з ріки, взяв лісничого хлопця до хати, обігрів та висушив з него шмате.

Під вечер прийшов лісничий до Юркової хати; — а забираючи свого сина до дому та пращаючи ся з Юрком сказав:

„Добрим вчинком заплатив ти мені, Юрку, за мою пакість, яку я тобі на тій самій кладці зробив перед кількома тижнями. Та не памятай мені того, я пізнав, що ти не вмієш мстити ся за зло, але за него платиш добром."

І від того дня лісничий став ся правдивим добрим сусідом і приятелем Юрка Зазулі.

ПАМЯТАЙТЕ, що одинока ілюстрована часопись в Альберті „КАНАДИЭЦЬ" коштуэ на рік лише 1. дол. або 50 цт. на пів року.
Адреса: THE CANADIAN
10336 - 96 ST. Edmonton, Alberta.

Dr. W.F. MONKMAN
ДЕНТИСТ
Офіс в Clements Lmtd. Store
Телеф. 83. VEGREVILLE, Alta.

ЕДҐАР Д. КРОМП
АДВОКАТ І ПУБЛИЧНИЙ НОТАР.
Полагоджуэ скоро всі справи. Позичаэ гроші на фарми. Асекуруэ, купуэ і продаэ фарми.
Канцелярия в Lamont, Alta.

ALEXANDER WILSON
Адвокат, прокуратор і пуб. нотар.
Пленіпотент The Merchants Bank of Canada.
P. O. Box 96. Vegreville, Alta.
Число телефону 42.

Dr. R. R. MOONEY.
Лікар і хірург
Число телефону 74.
Fort Saskatchewan, Alberta.

Dr. JOS. L. HAMMOND
Лічимо всі хороби.
Говоримо по українськи.
Телефон 51.
Leduc, Alberta.

W. M. CHARTRES
Barrister, Solicitor & Notary Public.
Полагоджуэ всі правні справи.
Leduc, Alberta.

J. E. BUCHANAN
Адвокат, соліцитор, публичний нотар.
Канцелярия в Mundare, Alta.

EUGENE GUERTIN
Зінґера машини до шитя як то же ріжні фармерскі знаряди з J. Deere Plow Co.
St. Paul Des Metis, Alberta.

Dr. J. BOULANGER
КІНЧИВ СТУДИЇ В ПАРИЖУ І ЛОНДОНІ.
Специяліст в венеричних слабостях.
Офіс і мешкане під числом 125 JASPER AVE. E.
(коло YALE HOTEL.)

Не дайте нам згинути з голоду і холоду.

Поволи минають жнива. Всякий фармер чи робітник благословить сей час мозольної праці, який приносить йому радість і вдоволенэ та заповідае лучшу будучність. Всевишний не поскупив своєю добротою та надiлив нас гарним урожаем. Колосисті лани пшениці і вівса покрили богатим покривалом цілу західну Канаду. Кождий віддихае лекше, що будучність його і його родини е запевнена. Коли надійде зима він буде спокійний про судьбу своєї сімі, якої він э батьком і опікуном. В зимі його сімя не відчуе голоду ні зимна, бо він ціле літо на се працював - бо він батько своїй сімі.

Но не всі сімі такі щасливі. Не всі сімі мають свого батька та опікуна; люта війна забрала його.

Щож они будуть робити цілу зиму? Хто про них подбае? Хто ними заопікуеcь? Хто їх нагодуе-огріэ, коли они свого батька не мають - они сироти! Так они сироти. **Они сироти і виставлені на голод і холод через нас.** Они післали своїх батьків, щоб боронили наших ланів, на яких ми жиємо і збираэмо овочі. Они післали своїх батьків і синів, щоб ми могли свобідно орати, сіяти і збирати. Они післали своїх найдорожших, щоб забезпечити нашу свободу на сій вільній, новій вітчині!

Они віддали все для нас, що було для них найдорожшого. Они тепер сироти опущені через нас. **Чи наші серця будуть так камінні, щоб ми могли дивитись тепер на їх холод і голод і не дали їм нашої помочи?**

Ні! сто раз ні! Коли їх мужі, сини, батьки віддають своє житє за нас, коли они самі зріклись свого родинного щастя і наражують себе на холод і голод, ми не позволимо на се, щоб наші найбільші приятелі і доброді терпіли через нас. **Ми не позволимо на се, щоб сі родини заливались з горя і нужди гіркими слезами, коли ми і наші родини жиють в добробиті і радости.**

Ми поможемо їм після нашої найбільшої щедрости, бо позволити їм терпіти се проти Божого, людского і горожаньского права. Ми вділимо сим родинам по щедрости з нашого доробку, щоб отерти їх слези і відігнати їх нужду. Ми не позволимо, щоб они серед надходячої лютої зими терпіли холод і голод. Они віддали за нас своїх мужів, батьків і синів а ми за сю жертву даймо їм хоть спромогу жити а не терпіти. Се все що сі бідні діти, мами і сироти нас просять і благають:

Не дайте нам згинути з голоду і холоду.

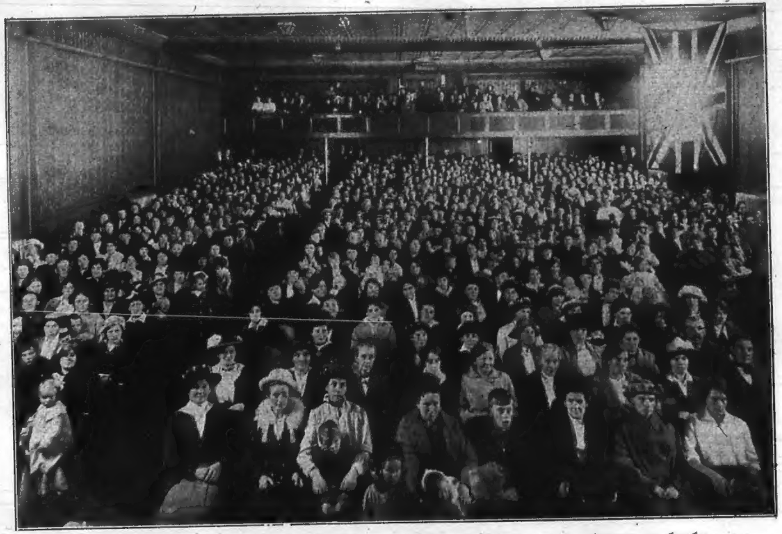

Діти-сироти і жінки наших братів-жовнірів з Альберти, які поїхали до борби за нас і нашу нову вільну вітчину.

„Canadian Farmer"
Box 3656.

„Канадиець" Релігійно-моральний ДВОТИЖДНЕВНИК. Передплата на рік лише $1.

Канадиець
THE CANADIAN

„THE CANADIAN" 10336 -- 96 ST. Edmonton, -- Alberta.
Advertising rates furnished on application.
All kinds of job printing done.

РІК IV. Ч. 21. EDMONTON, 30. OF OCTOBER 1915. VOL. IV. No. 21.

[...] COLLECTION Newspapers & Periodicals

Новости з воєнних теренів.

НЮ-ЙОРК 26. жовтня. Аліянти висилають велику скількість амуніції, поживи і военного матеріялу до Сербії.

Крім сего мають вислати туда і пів міліонову армію.

АТЕНИ 27. жовтня. Французи вислали 150.000 війска і 100 великих канон до Сальоніки на поміч Сербії.

Німецкий цісар намовляэ Росию до мира.

ВАШІНГТОН 29. жовтня. Іде поголоска, що нім. цісар хоче конче, щоб Росия зрадила аліянтів і заключила осібний мир. За се она дісталаб Константинополь і східну часть Галичини.

Польща дісталаб автономію і булаб независимою державою.

Туреччина дісталаб за Константинополь Эгипет і північну Африку.

7 Пароходів впало жертвою субмарин.

ЛОНДОН 30. жовтня. З Штокгольму доносять, що акція анлійских субмарин проти німецких торговельних кораблів на Балтийскім морю, увінчалась дальшими успіхамв. Звіщають про затоплене нових 4-ох німецьких пароходів, іменно Гернезанд о поемности, 1182 тон, Пливен о поемности 4,210 тон, Рендсбург о поэмности 4,639 тон і Електа 1,261. тон.

ПЕТРОГРАД 30. жовтня. На цілій лінії на полудни від Двиньска Москалі е горою. В околиці Риги Німці ведуть дальше енергічну офензиву, однак помимо своїх завзятих атаків їм не вдало ся захитати московскої лінії. Військові власти заявляють, що положене в околиці Риги е зовсім вдоволяюче і що заняте Іллюкуста Німцями зовсім не причинилось до погіршеня московского положеня коло Двиньска, який держить ся сильно, хоч в його близькім сусідстві, на півночи і на полудни зачалась наново страшна борба.

Росия відступае вавалок Бесарабії для Румунії за позволене на перемарш росийских війск через Румунію до Сербії і за поміч в війні.

Важне для фармерів.

Міністерство рільництва рішило сего року роздавати фармерам збіже і бараболі найлучшого рода на розплодок за дармо.

І так: Весняної пшениці 5 фунтів, білого вівса 4 фунти, ячменю 5 фунтів, гороху 5 фунтів. Се збіже висилаэсь з Оттави.

Бараболі будесь висилати лише на Онтеріо і Квебек і то не більше як 3. фун.

Єсли Ви хочете одержати се збіже з департаменту, то пишіть сейчас своє подане.

По кождий рід збіжа треба писати осібне подане.

В однім листі не пишіть по більше родів збіжа як один, бо не одержите. Сї поданя мусять бути в департменті в Оттаві перед кінцем Грудня. Пишучи поданэ, треба подати свій докладний адрес, рід землі вашої фарми і Ваш досьвід.

Свої поданя адресуйте так:

THE DOMINION CEREALIST CENTRAL EXPERIMENTAL FARM, OTTAWA.

(Стемплів на лист не треба.)

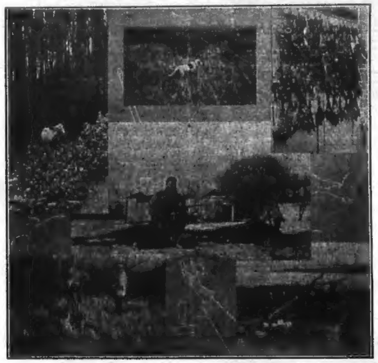

З 1-шим новембром отвираэсь сізон на муси.

КОРИСТАЙТЕ З НАГОДИ.

На другий місяць „Канадиэць" пічне виходити тижнево і передплату підвисшить ся, але хто сейчас присле 1. дол. той буде за 1. дол. одержував газету цілий рік тижнево.

ПОТРЕБА ДО „КАНАДИЙЦЯ"
Українського ЛІНОТАЙПІСТА сейчас.
Подати свій досьвід і платню до редакциї

КАНАДА.

Едмонтон.

Дня 8 листопада, буде в місті голосоване над ґазовим байлом.

Готелі банкрутують.

Тими днями замкнули свої двері слідуючі готелі в Едмонтоні: Імпіріял, Роял і Квінс готел.

Фуярчуків — Петерсбург також їде на губи.

Деякі з тих готелів замкнулись самі з браку бизнесу а деякі замкнуло правительство через не моральність.

Наші католики танцюють.

Тамтої суботи наші ед. католики витинали гопака аж саля на Ківістіно дудніла. Там десь в краю мами, братя і сестри, слезами заливають ся з горя, а тут донечка чи синок, по танцях товчеть ся.

Сей танець замітний тим, що оголошено його католицким.

Є чим хвалитись.

Гей едмонт. католики майте розум!

ДАЙ $100 і не буде гріху.

Тими днями зайшло двое молодят до гр. кат. езуїтів на Немейо улици, в Ед. щоб повінчатись. Все було добре, аж доки езуїт не довідав ся, що бувша жінка молодого, яка зомерла, була сестрою теперішної молодої.

Тоді езуїт надувшись сказав, що в католицкій церкві е гріх на таке вінчане, але коли молодий дасть 100 дол. то він то якось з сим гріхом зробить.

Розуміесь, що молодий лишив езуїту з „гріхом" а пішов до протестантів де без „гріху" взяв слюб.

В Альберті пічнесь будовати нову зелізну дорогу з Атабаски до Форт Верміліов.

Wahstao 27. жовтня. Дня 18. жовтня запалив Дмитро Вереньках і его жена стіжки зі збіжем у фармерки Марії Федорчук. Їх обоїх пізнала Марія, бо віч була місячна і замельдувала до поліциї. Тепер обое палачі сидять за кратками та очікують суду.

Канада мае тепер около 200-000 жовнірів під зброею.

Канадийскі страти.

ОТАВА. До 15 жовтня канадийскі страти на війні виносять разом 15.187.

Страти в офіцирах суть 677 а в жовнірах 14.510.